

ORIENTATIONS

FRONT UNIVERSITARI DE CATALUNYA

Nº 8-Juliol i Agost 1945

L'any passat, en aprovar la ponència "Política social", el Front Universitari remarcava la necessitat urgent d'afrontar de cara el problema del millorament cultural i material de les classes treballadores. Incidentalment, exposàvem el magnífic exemple del laborisme anglès. La gran victòria electoral d'aquest moviment ens referma en la nostra posició.

L'ha dit que, després de la guerra, el món es decantarà decididament cap a l'esquerra. Deixant de banda l'absurd de les denominacions de dret i esquerra, que acceptem per rutina, observem que ambdós mots són susceptibles de prendre un significat social o un significat sectari. Rebutgem aquest segon, per desgràcia el més extès a les nostres latituds, i ens quedem amb el primer, únic compatible amb la democràcia. Així, modificant la frase, no tenim inconvenient en acceptar una evolució cap a l'esquerrisme social. Anglaterra ens ha donat l'exemple: després de cinquanta anys d'educació política de les masses, els treballadors, sense cap convulsió, sense cap violència, realitzen una autèntica revolució social.

TEMES SOCIALS

El problema demogràfic a Catalunya

El nostre problema demogràfic ha pres unes proporcions tan importants que són pocs els catalans que no estan assabentats almenys de la seva existència; la majoria de les comarques catalanes experimenten les conseqüències de la falta de natalitat. Per altra part, a Barcelona i a altres nuclis de població importants, el corrent immigratori ha estat en els últims cinquanta anys tan gran, que amaga ja seriosament, en tots els aspectes -no sols en el nombre- el predomini de l'element català en aquestes ciutats. Catalunya mai no havia hagut de fer front a un problema tan greu -s'hi juga la nostra pròpia existència com a nació! -i de tan difícil i urgent solució. Perquè encara que un país passi una època de gran decadència política, cultural, econòmica -etc., encara que arribi a perdre la consciència de la seva pròpia personalitat, sempre quedarà -mentre es conservi en la massa del poble el mateix caràcter col·lectiu, la mateixa llengua, les mateixes tradicions, en fi, mentre hi hagi la mateixa gent, - l'esperança d'un renaixement. Però si els individus que constitueixen la nació van desapareixent constantment sense ésser reemplaçats, ens trobem, no davant d'un esmortiment transitori, que pot no afectar a la viabilitat, sinó davant d'una anèmia persistent que ha de conduir, indefectiblement, a la mort. Doncs bé, a Catalunya estem a punt d'entrar en aquesta via.

La causa ja la sabem: la poca natalitat; els catalans no son prolífics. Però, per quin motiu no ho són? Es, la poca natalitat, una de les característiques racials del poble català? Si examinem la història, laurem de contestar, relativament als temps passats, negativament. En diverses èpoques ha mostrat Catalunya una notable empenya demogràfica (una d'elles bastant recentment: segle XVIII i primera meitat del XIX). Respecte al període actual, gairebé n'hi ha de contestar afirmativament; però sostenir que el factor biològic és el principal, seria una lamentable equivocació. LA REALTAT DEMOGRÀFICA QUE VEIEM CATALANS NO SON PROLÍFICS, ES DEUT, EN GRAN PART,

A QUE NO HO VOLEM ESSER. Aquesta és l'acusació a la que inevitablement porta l'estudi del problema. I no és que els catalans de valència hagin xilat per arreu de mitjana econòmica per maltesers: les zones militars situades econòmicament, és les que formen la primera línia d'aquesta general deserció. Els motius són, egoisme, vanitat, ("si tinguéssim més fills hauríem de recórrer les despeses", diuen molts matrimonis, inconscients, moltes vegades, de preparar la ruïna de Catalunya, i indiferents a la gravíssima falta que suposa la restricció voluntària de naixements; "i, per altra part, -continuen- els nostres mateixos fills hi perdrien: no vindrien tant ves comeditats, haurien de lluitar més") Aquest afany immoderat de comeditats, causa i efecte, a la vegada, de l'afluïxament dels reserorts morals i religiosos -que a la llarga pot ésser causa de la desaparició de les nacions més il·lustres- és un càncer que Catalunya porta a dins des de fa més de mig segle i al que hem de posar remei si no volem que ens sigui fatal.

El renouament industrial i comercial català de l'Estat Contemporani, no ha fet més que evidenciar, en grans proporcions, les conseqüències de la nostra probresa de natalitat. Per tal que Catalunya arribés a l'expansió econòmica contemporània, ha estat necessària la vinguda de 700.000 forasters (gairebé la quarta part de la nostra població actual); i la tendència és de continuar la immigració, perquè mentre nosaltres, que necessitem més que ningú, seguit al nostre desenvolupament econòmic, una població nombrosa i en continua creixença, no tenim sinó una 18 naixements anyals per cada mil habitants, a la resta de la Península (descomptant les regions catalanes) la xifra és de 28 per 1.000, aproximadament; això fa que, tenint en compte també les respectives xifres de mortalitat, en el mateix temps en què un poble català de 1.000 habitants augmenta en una persona, un poble extremeny o murcià, per exemple, del mateix nombre d'ànimes, augmenta en quatre. I la nostra natalitat decreix encara constantment!

Es cert que una part de la població immigrada, és formada per catalans de València i de Mallorca; però aquesta part, ja avui molt reduïda, va disminuint continuament. A València i, més encara a les Balears, la natalitat és també ben baixa que no poden refiar-nos gens ni mica de la immigració que ens pugui venir en el futur, d'allí.

La impressió que ens causa l'examen superficial del problema es, doncs, desfavorabilíssima. I encara es reforça, si contemplem la nostra demografia en el conjunt mundial: en tot el món civilitzat, sols hi havia, fa poca anys, quatre països que tinguessin una natalitat més baixa que la nostra.

Davant d'això, hem d'inclinar-nos a un pessimisme desesperant? No. Ens cal no oblidar alguns dels caires favorables de la situació; a Catalunya s'han ocupat del problema demogràfic ben poques persones i no s'han pogut estudiar amb la necessària detenició les possibles solucions; no sabem, finalment, fins a quin punt una actuació ben orientada podria modificar l'aspecte del problema... Però no hem d'acceptar mai optimismes fàcils, tals com el basat en la creença d'una catalanització total dels forasters vinguts i per venir: la capacitat d'assimilació té un límit, i avui dia ja l'hem traspasat. El que cal és un clar coneixement del problema per a determinar la direcció correcta que s'ha d'emprendre en el moment oportú. I principalment s'ha de fer arribar a tots els catalans un crit d'alerta que sigui el preludi de la lluita contra aquest corc que està amenaçant la nostra mateixa vida i al qual hem de vèncer imprescindiblement.

AMICS DE LA SECCIO UNIVERSITARIA DEL FRONT NACIONAL DE CATALUNYA:
"TOTS ELS CAMINS QUE PUCEN ES TROBEN DALT DEL CIM" (DELL'IBSEN I
RECORDAVA FA POC ROVIRA I VIRGILI).

JOVE CATALA: ESCAMPA "ORIENTACIONES"; LA SEVA LECTURA NO ES SOLS PER A TU, FES-LO LLEGIR A TOTELLO QUE EN SIGUI Digne.

RETALES

La impressionant victòria laborista -índex esperançador d'un enfocament del problema social amb fórmules occidentals i democràtiques- ha apartat del govern de la Gran Bretanya, un home autènticament gran, una de les figures més gegantines de la història.

Ara que el món recull els fruits de la seva fe i la seva tenacitat, just és que tots els homes de bona voluntat, retin homenatge al que no solament fou el primer soldat en la lluita contra les tenebres, sinó que demostrà exemplàriament que les democràcies, quan són presidides per principis elevats, també saben ésser eficients.

El règim espanyol, condemnat ja moralment arreu del món, ha estat condemnat jurídicament a Potsdam.

El govern de Madrid ha contestat amb una infeliç nota -un legitimitat nyap diplomàtic- riota de totes les cancelleries.

Don debut, Sr. Artajo!

Ara que està de moda la democràcia orgànica, no estarà de nós que dediquem un record a un del seus precursors, l'omnipotent professor de la Universitat de Saragosa, D. Luis del Valle. Tota la succeïda doctrina del cervell privilegiat d'aquest genial teoritzador del paternal règim que ens governa, està condensada en el llibre "Manual de Derecho político". Saragosa, 1941. No resistim la temptació de transcriure literalment uns paràgrafs, ja famosos a la Facultat de Dret. "El III Reich, con sus grandes victorias actuales sobre sus enemigos, ha deshecho definitivamente la obra absurda de Versalles. De tales injusticias participó, así mismo, una nación vencedora entonces, Italia, y de aquí el problema de sus "aspiraciones naturales", que en unión ahora con los "espacios vitales" que reclama Alemania, juntamente con el ideal de una reorganización más justa de Europa, van a lograrse ahora, después de la ya clara victoria del eje Roma-Berlin, primero, sobre el eje París-Londres, y ahora, ya vencida Francia, sobre la imperial dominadora Inglaterra, que, en justicia, habrá de perder su intolerable hegemonía en el mundo, para hacer posible una verdadera Sociedad de las Naciones." (Pag. 54)

Per si el lector ho ignora, aquest text, demostratiu de la benèvola neutralitat espanyola respecte als aliats, neutralitat que fou possible el desembarc a l'Àfrica del Nord, etc., etc., segueix éssent oficial a la Universitat espanyola.

EL CAMARADA CORREA.- El "gauleiter" Correa ja ha plegat la botiga. Era de prevore. Enllestit el règim nazi-feixista a Europa, sobren els "gauleiters". "Els han cobrat, me han cobrat...." conton que anava dient pel govern civil, mentre la premsa franquista encara explicava les seves gestions a "favor de la Província". El frecc de la manifestació intentada pels pobres nois del "Frente de Juventudes" l'aportà de debò. "Los catalanes son desagradecidos...." exclamà quan veié que no es reunien més enllà de un parell de centenars de criatures. Què poc coneix als catalans el senyor Correa! Diu que plega de política i se'n torna a l'exèrcit "donde también puede hacerse algo, pero más eficaz". Don vent i barca nova! Dintre de poc, -si dura Franco- veuren ascendits a generals als "pistoleros" Zurita, Alvear, Villalonga, etc. que fins ara han format la guàrdia personal de "Su Excelencia". Els estudiants catalans, però, recordarem per sempre més, als bàrbars i el seu "jefe". Els apallissaments dels nostres amics no podrem oblidar-los, ni tampoc la vergonya de veure un governador civil de Barcelona, fent front al Slaugstre Universitari, tot defensant un vulgar atracador que es permeté apallissar un catedràtic. Fora aviat i que emprenguin el camí dels "lucros"!

SENYOR JAMES I OLIVER: TEMPS ENFERA NO DIGEREM; AVUI NO REPETIRÉ PER A VOS: CATALUNYA NO VOL ELS ROSEGONS, CATALUNYA VOL EL PA SENCER.

CONTINU DE FRATÇA

El general De Gaulle, cita a l'ordre de la Divisió de París, el sacerdot J. Loet-Tangueray: "Capellà de les parròquies de París, tingué durant l'ocupació alemanya una conducta assequada. Permeté al coronel començar una sèrie d'informacions, guardant contacte amb presoners interns. Merced a la seva vida de nombrosos condemnats a mort. Forçà, a París la seva casa a disposició d'un grup de resistència per tal de convertir-la en Centre de comandament, hostatjar-hi agents i fer-hi emissions de ràdio."

Quantes citacions com aquesta podran donar-se a Catalunya en el demà victorios? Poques? Moltes?. Deixem a l'esdevenidor desxifrar aquestes interrogants. Nosaltres, parafrasejant un passatge evangèlic direm: Els que vulguin pensar que pensin. I els que estimin Catalunya, que des d'ara no oblidin.

Premsa catalana a França. - Per tal que els nostres lectors, cada dia més nombrosos, coneguin les notícies dels catalans exilats a França, procurarem publicar lletres d'ells i petits reportatges tramesos alguns especialment per a "ORIENTACIONS". Avui iniciem la publicació de "Premsa catalana a França", que procurarem completar proximitament amb extractes i comentaris dels articles que publiqui.

QUADERNS. - D'estudis polítics, econòmics i socials. - Perpinyà. Mensual. Magnífica revista que honra als que l'editen. Independent. Ha publicat sis números.

CANIGO. - periòdic que substitueix "Foc Nou" òrgan de la Solidaritat Catalana. Es publica a Tolosa.

OPINIONS. - Periòdic que publica el Front Nacional Català a Perpinyà.

PER CATALUNYA. - Nova revista que es publica a Nîça. 32 pàgines de text variat, amb la col.laboració en el primer número, entre altres, dels senyors Rovira i Virgili, N.M. Rubio i Angel Morera.

ALUMES. - Òrgan del P.S.U.C. a França.

LA VEU DE CATALUNYA. - Òrgan de la "Lliga Catalana Republicana" que es publica a París.

CATALONIA. - Es publica a París.

LE NOBLE CATALA. - París.

BULLETIN D'INFORMATION DE SOLIDARITE CATALANE. - Editat en francès a París.

IBERIA. - Portantveu de les nacionalitats ibèriques.

MISCEL·LANIA FABRA. - Els exilats a França ens comuniquen l'arribada dels seus mans d'un magnífic volum de 400 pàgines, editat a Buenos Aires l'any 1943, i exclusivament compost d'estudis científics referents a coses catalanes. Es tracta de la "Miscel·lània Fabra, Recull de Treballs de Lingüística catalana i Romanica dedicada a Pompeu Fabra pels seus amics i deixebles amb motiu del 75è aniversari de la seva naixença". Conté una vintena d'estudis d'eminents filòlegs de diversos països, redactats en diversos idiomes. Un advertiment preliminar d'en Joan Coromines que encapçala el volum, ens conta les dificultats que ha calgut vèncer per aplegar alguns dels treballs que ja havien d'aparèixer a Barcelona en la projectada "Miscel·lània" de l'any 1938.

També ens comuniquen els amics de França el nomenament a favor de Pompeu Fabra de "Doctor honoris causa" de la Universitat de Tolosa del Llenguadoc. Aprofitant aquesta avinentesa, els estudiants del Pont Universitari de Catalunya, han tramés al Mestre Fabra el testimoni de la seva fe incommovible en la grandesa de la cultura catalana.

Les "Editions du Comité Pays d'Oc-Catalogne", anuncien la publicació de "Cinq poèmes d'amour de Jordi de Sant Jordi", primera traducció en francès de René Nelli, amb il.lustracions de Robert Pistre.

JIA BIOGRAFIA DE PAU CASALS.- S'acaba de publicar la versió portuguesa de la biografia del nostre Pau Casals escrita pel músic suís Rudolf von Tobel. Quan podem publicar nosaltres la versió catalana?

UN LLIBRE D'AUGUST PI I SUÑER.- L'il·lustre catedràtic de la nostra Universitat de Medicina, exiliat a Venezuela, ha publicat un llibre "La revol·lula del meu besavi", en el que descriu l'època de l'expansió del colonialisme a L'Empordà.

INDESPANT: CAL ENFORÇAR LA NOSTRA ORGANITZACIO; S'ACOSTEN MOMENTS DE MENYERA INTENSA. COMENÇEM LA TEVA RESPONSABILITAT? PROCUREM MANTENIR L'UNANIMIA AMB EL TEU CAP? PROPAGUES EL NOSTRE IDEAL?

PAGINA DE COL·LABORACIO

De quan vingui la por...

L'aire és ple de pressentiments. Sembla com si el gran hivern de Catalunya s'acostés a la seva fi. Espremment la inatja podríem observar com la neu, en fondre's, es fa fang abans de tornar-se aigua clara. Fang de moixigangues semi-tolèrades, fang de sarraucins provincianocatalanoides de "barretina y porrón", al Paral·lel....

Al mateix temps, però, les converses es fan menys reticents i més franques. El desconegut, sobretot si té un aspecte una mica civilitzat, no inspira la mateixa temença de fa un parell de temporades. Si en l'actuar del diàleg iniciat a remolc de la circumstància fortuïta, l'interlocutor deixa anar un parell de mots abstractes gramaticalment satisfactoris i no ensopega cap vegada amb els "desde luego" ni amb els "sin embargo", la confiança es fa mútua i el tema del dia, hàbilment introduït per les dues bandes, fa la seva aparició. Es parla de política, (que en aquestes circumstàncies és fer-ne). A la primera, dubtant, obertament al cap de no gaire. Del panorama general, (anglofília, democràcia), amb la cura que hem après de l'experiència, sempre a punt d'amagar la banya, passem insensiblement al detall particular. Fem funcionar la nostra comprensió com un aparell òptic: enfoquem; es condensa la nebulosa; l'emoció creix..... és dels nostres!

Sí. Descobrim que el nacionalisme català no és mort. El cobreix un gruix de cendres cada vegada més prim. Calen només unes quantes ventades com les que darrerament han buïat de fora, perquè la flama reneixi brillant, abrasadora.

Aparentment som tots còmplices. Tot Catalunya respira odi a "ells". I com més vacil·lants els veiem, els ulls ens bri llen més pel triomf que s'acosta. Les rates -les rates de "Destino" i totes les que s'han arrossegat per les mateixes clavagueres, pugnen amb el morro a flor d'aigua, per abandonar la barca falangista que se'n va a fons. Fins i tot un habitant de la lluna que caigués avui entremig de nosaltres, estranger com no podria ésser-ne més de les nostres coses, més ignorant que un xinès, del drama que es representa a casa nostra, copsaria en l'aire una mena de tensió com de blanques a punt de florir.

Aurea-nos, però. Posem sordina al nostre entusiasme. Recapitem. És cert que tot Catalunya sent de la mateixa manera la inquietud d'aquesta espera?

Si examinem amb el cap fred el cúmuli de detalls que l'hora ens revela, la nostra resposta ha d'ésser necessàriament poc satisfactòria.

Observem com a mesura que s'acosta l'hora perillosa, l'hora de definir posicions, "l'hora de la veritat", hi ha gent que comença a en-gunijar-se. No parlo ara d'aquests pseudo-catalans lligats de peus i mans a una situació política que brontolla. Faig referència exclusiva-ment a aquells que durant els darrers anys d'ocupació s'han assegut a les nostres assemblees i han fet oïr (és un dir), a les nostres malediccions. Parlo d'aquells "noi-disants" catalanistes que en el moment de la revolució militar no tingueron cap inconvenient en avançar a aquest catalanisme de saló, uns interessos que qualificaren a priori i que no han sabut definir mai concretament. Nom hauria pogut

creure, si l'experiència no ens hagués advertit, (via. qüestió de l'Elei de Contractes de conreu), que aquesta mena de gent havia abjurat honradament dels seus errors. No ens enganyem. Cal només que els observem ara, presos de por, de nou espanyolíssims, corrent a agafar-se a les faldilles de l'home del sabre. Retrocedeixen, es tanquen dins la closca de llurs pisos de l'exemple a patir, a coure's en el suc del propi pànic. Als que demostren el nostre nacionalisme i les nostres esperances, ens fan una rialleta de conill. Comencen a repatllar-nos, o sigui a tenir por de nosaltres. En el seu fur intern ens tracten de "rojos", mentre en aquests moments de prova es solidaritzen de nou amb els amics de les hores d'eufòria que seguien a la victòria de les armes de Franco. Cito fets i citaria exemples.

I això passa especialment en els medis intel·lectuals i universitaris, que en el nostre país encara s'integren gairebé exclusivament de "gent de casa bona". Es en aquests medis on cal preveure les màximes vacil·lacions. I on sorgirà la vergonya de les claudicacions més lamentables. Es possible que el temporal ens agafi abans d'haver fet comprendre als més tebis dels nostres companys, (i són molts encara), la necessitat d'abandonar certs prejudicis, si realment estan disposats a "fer quelcom", (no cal dir què). Es per això que hem d'advertir i fer constar que a la majoria dels que ens considerem nacionalistes i som massa ingenus per a covar reserves i por, no ens espanta tant el que pugui venir (perquè sabem què volem, i ho volem per damunt de tot), com l'actitud reticent i ambigua de tants dels que ens volten, que, dient-se "catalanistes", i constant adherits a grups clandestins d'acció, nodreixen encara, a l'escalf de la intimitat del cercle familiar o de la capelleta, el fantasma de la "revolució rojo-separatista".

TAURUS.

ELS JOVES PATRIOTES NECESSITEN DINERS PER A SOSTENIR LES SEVES ORGANITZACIONS. POTS TU, LECTOR, NEGAR-LOS-HI EL TEU AJUT ECONOMIC?

AL TANCAR AQUEST NÚMERO, ENS SORPREN LA GRAN NOVA DE LA VICTORIA DEFINITIVA DE LES NACIONS UNIDES. COM HA DIT EL PRESIDENT BRUMAN. AQUEST MOMENT MARCA LA POSTA DELS REGIMS DE FORÇA. EN AQUESTES HORES D'ESPERANÇA, LA CONSIGLA ES: TREBALLAR PER A REALITZAR A CATALUNYA L'OBRA PER LA QUAL LES DEMOCRACIES HAN LLUITAT.

Quan anava a començar el tiratje d'ORIENTACIONS, arriba a les nostres mans el número 1 del periòdic "BANDERA DEL POBLE CATALA".

Una ideologia nacionalista i democràtica magnífica, predicada des d'un periòdic clandestí, molt ben editat, era una cosa que mancava fa temps. Saludem als editors de "BANDERA"; més d'una vegada n'haurem de reproduir fragments.

La germanor de la Resistència catalana compta amb un nou periòdic combatent.

La juventut Universitaria, s'honorarà llegint-lo i fent-lo llegir.